

Guía Docente				
Datos Identificativos				2018/19
Asignatura (*)	Historia e teorías dos movementos migratorios	Código	615525013	
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Segundo	Optativa	6
Idioma	Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Socioloxía e Ciencias da Comunicación			
Coordinación	Cardesin Díaz, Jose Maria	Correo electrónico	j.m.cardesin@udc.es	
Profesorado	Cardesin Díaz, Jose Maria Espíñeira González, Keina Raquel Rivas Quarneti, Natalia Yanaina	Correo electrónico	j.m.cardesin@udc.es keina.espineira@udc.es natalia.rivas.quarneti@udc.es	
Web				
Descrición xeral	<p>Nesta materia exploráranse os vínculos teóricos entre a historia e a socioloxía das migracións. As migracións serán analizadas á luz das migracións históricas de galegos cara a América do Sur, para pasar a analizar as principais teorías explicativas dos procesos migratorios a nivel histórico ata chegar á actualidade. Estudiaranse os principais enfoques, correntes e teóricos/as no campo das migracións internacionais.</p> <p>Obxectivos do curso</p> <ol style="list-style-type: none"> Analizar as transformacións históricas que explican os grandes movementos migratorios cara a América nos séculos XIX e XX. <ol style="list-style-type: none"> Estudar o impacto dos procesos de migración e retorno sobre os territorios emisores Abordar algunhas metodoloxías e técnicas cualitativas de especial interese para a análise destes procesos. <ol style="list-style-type: none"> Historia oral: a utilización de documentos persoais. Historia visual: fotografía e cine Historia urbana: a cidade como texto Adquirir coñecementos sobre as diferentes teorías explicativas das migracións internacionais. <ol style="list-style-type: none"> Visión histórica das teorías das migracións internacionais. Novos marcos teóricos no contexto presente 			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
A2.CE2. Interpretar os feitos e as políticas sociais desde os distintos paradigmas teóricos vixentes na análise da exclusión.	AM2		
A.9.CEM1. Demostrar coñecementos avanzados sobre os principais movementos migratorios ao longo da historia e a súa relación con procesos de conflictividade e de cohesión social nas sociedades de orixe e destino	AM9		
A10.CEM2. Dominar as principais ferramentas conceptuais e técnicas que permiten definir un colectivo e unha problemática migratoria como obxecto de estudo e análise.	AM10		
A11.CEM3. Demostrar un coñecemento avanzado e crítico sobre as teorías e os debates académicos actuais de maior relevancia sobre as dinámicas migratorias e os procesos de integración dos colectivos migrantes.	AM11		
A14.CEM6.Actuar como profesional competente e cualificado/a no ámbito da análise das migracións internacionais e do traballo con colectivos migrantes.	AM14		
B14.CX2. Realizar unha análise crítica da realidade social e do desenvolvemento profesional vinculada aos feitos sociais sobre os que se traballa.		BM14	

C1.CT1.T1 - Reflexionar, chegar a conclusións e propoñer solucións a través do traballo en equipo.

CM1

Contidos	
Temas	Subtemas
1. A emigración cara a América: os factores de atracción	1.1. A formación dun mercado mundial. 1.2. A construción política de Latinoamérica. 1.3. Capitalismo, leis de inmigración e mercado de traballo.
2.- O exemplo de Galicia: os factores de expulsión.	2.1.- As mudanzas no mundo rural galego. 2.1.1.- Os condicionantes do marco estatal español: legais, políticos, etc. 2.2.- A emigración como proceso dinamizador do mundo rural
3.- A memoria da emigración	3.1.- Historias de migración e retorno 3.1.1.- Metodoloxías e técnicas: historia oral e historias de vida, xenealoxías e documentos persoais 3.2.- Os lugares da memoria 3.2.1.- Recorridos urbanos: o Parque do Pasatempo
4.-Unha visión histórica das teorías das migracións internacionais.	4.1. A escola de Chicago: Park e Thomas e Znaniecki 4.2. A socioloxía da "Race and Ethnic relations" 4.3. A aportación ás migracións dende a socioloxía norteamericana contemporánea: Portes e Massey 4.4. A escola francesa e a súa achega teórica: Bourdieu e Sayad.
5. Teorías explicativas dos procesos de migracións internacionais	5.1. O modelo económico do push-pull 5.2. Teorías da acción individual 5.3. Teorías do capital social e das redes 5.4. Teorías da mobilidade social 5.5. O modelo centro-periferia 5.6. O modelo das cidades globais
6. Novas teorías sobre as migracións internacionais.	6.1. O transnacionalismo como paradigma emerxente 6.2. As migracións nun mundo globalizado. 6.4. O feminismo interseccional. 6.3. A teoría decolonial. 6.5. Estudos de fronteiras e mestizaxe

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A2 A9 A10 A11 B14	42	42	84
Proba de ensaio	A2 A9 A10 A11 A14 B14 C1	0	58	58
Saídas de campo	A2 A9 A10 A11 C1	4	0	4
Atención personalizada		4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Clases teóricas con participación do estudantado, en torno aos diversos contidos que compoñen o programa.
Proba de ensaio	A proba consistirá en escoller un dos temas relacionados coa materia e facer unha reflexión que implica a lectura dun mínimo de 10 referencias bibliográficas.
Saídas de campo	Realizase unha saída de campo a Betanzos onde se dará unha aula sobre a historia das migracións e a súa pegada arquitectónica en Galicia tomando como estudo de caso o Pasatempo de Betanzos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Proba de ensaio	O alunado poderá consultar co profesorado da materia as dúbidas e preguntas que considere oportunas para a correcta realización do ensaio. Para concertar unha tutoría será preciso concretar un día por correo electrónico.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba de ensaio	A2 A9 A10 A11 A14 B14 C1	Esta proba de ensaio ten un valor do 100% da nota da materia. Para realizar a mesma terase en conta os contidos impartidos na aula, as leituras, a profundidade na análise, a redacción e os aspectos formais propios dun ensaio.	100

Observacións avaliación

--

Fontes de información

Bibliografía básica	
	<ul style="list-style-type: none">- Cardesín, J. M. (1999). La heterogeneidad de la reproducción social en una sociedad estratificada: la Galicia rural del S.XIX. F. Rodríguez Iglesias (dir.): Proyecto Galicia. Antropología, vol. XXVI, A Coruña, 1999, p. 396-437- Cardesín, J.M. (2018). A Theme Park in Early 20th Century Galicia: a case study on the globalized visions of Indians. R. de Palma & A. Pérez Caramés (coords.): Galician Migrations, New York, Springer, p. 63-79.- Vázquez, A. (2008). Unha visión xeral da emigración galega contemporánea a América e a Europa. X.M. Cid et Alíi, Migracións na Galicia contemporánea, Santiago, Sotelo Branco, p. 17-48- Ribas-Mateos, N. (2004). Una invitación a la sociología de las migraciones. Barcelona: Bellaterra.- Messina, A. ; Lahav, G. (2006). The migration reader: exploring politics and policies. Boulder: Lynne Rienner- Sennett, R. (2014). El extranjero: dos ensayos sobre el exilio. Barcelona: Anagrama- Rea, A. (2009). Sociología de la inmigración. Barcelona: Hacer- Sassen, S. (2013). Inmigrantes y ciudadanos: de las migraciones masivas a la Europa Fortaleza. Tres Cantos: Siglo XXI- Sayad, A. (2010). La doble ausencia: de las ilusiones del emigrado a los padecimientos del inmigrado. Rubí: Anthropos- AA.VV. (2008). Estudios postcoloniales. Ensayos fundamentales. Madrid: Traficantes de Sueños- Terrén, E. (2002). Razas en conflicto: perspectivas sociológicas. Barcelona: Anthropos- Portes, A.; DeWind, J. (2006). Repensando las migraciones internacionales. Nuevas perspectivas teóricas y empíricas. México: Miguel Ángel Porrúa- Massey, D.; Arango, J; Graeme, H. ; Kouacuci, A.; Pelegrino, A. (2000). Teorías de la Migración Internacional: Una reseña y una evaluación. Revista Trabajo, 3, pp. 5-50.- Mezzadra, S.; Neilson, B. (2013). Border as method, or, the multiplication of labor.. Duke University Press- Houtum, H., Kramsch, O. y Zierhofer, W (eds.) (2005). B/ordering Space.. Londres: Ashgate Publishing.- Anzaldúa, G. (1987). Borderlands / La Frontera. The New Mestiza. . San Francisco: Aunt Lute Books.- Zapata-Barrero, R. (ed.) (2010). Shaping the normative contours of the European Union: a Migration-Border framework.. Barcelona: CIDOB <p>
</p>

Bibliografía complementaria	<p>Allegue, Gonzalo, 1992: Galegos, as mans de América, Vigo, NigraBarnett, Miguel, 2008: Galego, Xunta de Galicia. Mezzadra, Sandro (2005) Derecho de fuga: migraciones, ciudadanía y globalización. Madrid: Traficantes de Sueños. Houtum, H. (2005) 'The Geopolitics of Borders and Boundaries?'. Geopolitics, 10(4): 672-679 Houtum, H. y T. V. Naerssen (2002) 'Bordering, Ordering and Othering?', Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie, 93/2: 125-136 Houtum, H. y Pijpers, R. (2007) 'The European Union as a Gated Community: The Two-faced Border and Immigration Regime of the EU?'. Antipode, 39 (2): 291-309. Houtum, Henk (2010) 'Human Blacklisting: The Global Apartheid of the EU's External Border Regime?'. Environment and Planning D: Society and Space 28 (6): 957-976. Balibar, Étienne (2009) 'Europe as borderland?', Environment and Planning D: Society and Space, 27(2): 190-215 Casas Cortés, M., Cobarrubias, S. y Pickles, J. (2011) 'Stretching Borders Beyond Sovereign Territories? Mapping EU and Spain's Border Externalization Policies? Geopolítica(s). Revista de estudios sobre espacio y poder, 2(1): 71-90. Johnson, Corey; R. Jones; A. Paasi; L. Amoore; A. Mountz; M. Salter ; y C. Rumford (2011) 'Interventions on Rethinking 'the Border' in Border Studies?'. Political Geography 2011, vol. 30: 61-69.</p>
------------------------------------	---

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Políticas migratorias e dereito das migracións/615525012

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Identidade, alteridade e interseccionalidade/615525006

Materias que continúan o temario

O modelo migratorio español/615525014

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías